

بررسی رابطه‌ی نیازهای روانشناختی پایه و ابعاد چهارگانه تاریک شخصیت بر پیش بینی کفایت اجتماعی

فرناز ابهری زنجانی^۱، وجیهه قائمی^۲، سیده زهره حاتمی نژاد^۳، مریم عباسی اسکندری^۴

۱. استادیار و عضو هیئت علمی مؤسسه آموزش عالی اقبال لاهوری مشهد (نویسنده ی مسئول)

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی مؤسسه آموزش عالی اقبال لاهوری مشهد

۳. دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی مؤسسه آموزش عالی اقبال لاهوری مشهد

۴. دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی مؤسسه آموزش عالی اقبال لاهوری مشهد

چکیده

این پژوهش با هدف بررسی رابطه‌ی نیازهای روانشناختی پایه و ابعاد سه گانه شخصیت در پیش‌بینی کفایت اجتماعی پدید آمد. پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی است که زمره‌ی پژوهش‌های بنیادی با نوع داده‌ی کمی قرار می‌گیرد. بدین منظور طی یک مطالعه‌ی توصیفی - همبستگی از زنان شهر مشهد که (۲۰ تا ۴۵) سال بودند، ۱۳۰ نفر به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند و پرسشنامه‌ی ارضای نیازهای روانشناختی گاردیا، دسی و رایان، ابعاد سه گانه‌ی تاریک شخصیت دوجین کثیف و کفایت اجتماعی را پاسخ دادند، تحلیل رگرسیون چند گانه نشان داد تنها مؤلفه‌های شایستگی و نیاز به ارتباط با کفایت اجتماعی ارتباط معنادار دارند. نتایج حکایت از آن داشت که تنها مؤلفه‌ی شایستگی و نیاز به ارتباط وارد معادله شده که به ترتیب در گام اول شایستگی ۳۸٪ و در گام دوم شایستگی و نیاز به ارتباط ۴۰٪ از واریانس کفایت اجتماعی را تبیین نمودند.

واژه‌های کلیدی: ارضای نیازهای پایه، صفات تاریک شخصیت، کفایت اجتماعی.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

امروزه مباحث مربوط به زمان در اولویت قرار دارد. زمان به عنوان نیمی از جمعیت جامعه نقش بسیار مهم و حیاتی در سلامت روانی جامعه و خانواده دارند. هم چنین تمرکز روی بهزیستی روانی در چندین سال اخیر گسترش یافته است. اما یکی از مؤلفه‌هایی که به آن کمتر پرداخته شده است، کفایت اجتماعی زنان و عوامل مؤثر بر آن می‌باشد.

کفایت اجتماعی در برگیرنده‌ی حالات مهم روانی فرد است که شامل پنج احساس است :

۶ احساس معنی دار بودن ، احساس شایستگی ، یا خود کار آمدی ، احساس تأثیر ، احساس خود تعیینی و اعتقاد ، (جلیل آبکنار، عاشوری و پورمحمدرضایی تجربی، ۳۹۱). کفایت اجتماعی توانایی عملکرد انسان در اجرای استقلال شخصی و مسئولیت پذیری اجتماعی است و شامل مهارت های شناختی، رفتاری، هیجانی و انگیزشی می شود (فلنر، لیس و فیلیپس، ۱۹۹۰).

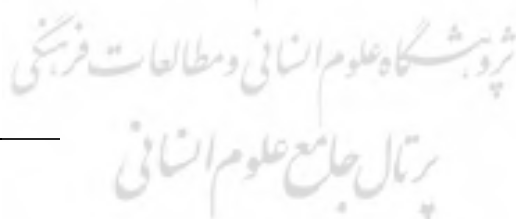
چهار مؤلفه کفایت اجتماعی عبارتند از :

الف) مهارت‌های شناختی که شامل خزانه اطلاعات، مهارت‌های پردازش و کسب اطلاعات، توانایی تصمیم‌گیر، باورهای کارآمد و نا کار آمد و کسب‌های اسنادی است.

ب) مهارت‌های رفتاری که خود مهارت مربوط به ابراز آن رفتار را یاد گرفته است. مذاکره، ایفای نقش، ابراز وجود، مهارت‌های محاوره‌ای برای شروع و تداوم تعامل‌های اجتماعی، مهارت‌های فراگیری و یادگیری رفتار دستانه با دیگران، مؤلفه‌های اصلی مهارت‌های رفتاری تلقی می شود.

ج) مهارت‌های هیجانی و عاطفی مؤلفه سوم است که به منظور برقراری روابط مثبت با دیگران، ایجاد و گسترش اعتماد و روابط حمایتی دو جانبه، شناسایی و پاسخ‌دهی مناسب، علائم هیجانی در تعامل‌های اجتماعی یا مدیریت استرس ضروری است.

د) مهارت‌های انگیزشی نیز شامل ساختار ارزشمند فرد، سطح رشد اخلاقی، احساس اثربخشی و کنترل فرد و احساس خودکار آمدی وی می‌باشد.



۱ Social competency

۲ Meaning fullness Sensation

۳ Merit

۴ Self – efficacy

۵ Effectiveness

۶ Self -determination

۷ Trust

۸ Personal independence

۹ Social accountability

از جمله عواملی که بررسی رابطه آن بر کفایت اجتماعی می تواند مفید باشد، ارضای نیازهای روان شناختی بنیادین است از نظریه های جدید در زمینه خود نظم بخشی ، نظریه خود تعیین گری (SDT) می باشد که توسط دسی و ریان (۱۹۸۵) ارایه شده است. طبق این نظریه انسان ها براساس انگیزش درونی و یا انگیزش بیرونی برانگیخته می شوند. انگیزش درونی به انجام عملی بخاطر لذت یا علاقه ی درونی به چیزی و انگیزش بیرونی به انجام عملی به خاطر پیامدهای بیرونی تعریف می شود. طبق این نظریه انگیزش درونی در پی ارضای سه نیاز درونی بنیادین شامل خود مختاری ، شایستگی ، و ارتباط با دیگران می باشد. (ریان و دسی ، ۲۰۰۰)

نیازهای بنیادین روانشناختی انرژی لازم برای کمک به تعامل پویا با محیط، پرورش توانمندی ها و رشد بهنجار است. این نیازها به صورت فطری در تمام انسان ها وجود دارند و برای خود تنظیمی و سلامت روان افراد ضروری هستند (دسی و ریان، ۲۰۱۱) نیاز به خود پیروی، شامل داشتن احساس انتخاب در شروع، نگهداری و تنظیم فعالیت ها است. خود پیروی هنگامی اتفاق می افتد که افراد احساس کنند خودشان علت رفتارشان هستند و این یعنی که در انتخاب های خود احساس اراده دارند و قادر به عملکرد مطلوب هستند (فیلاک و شلدون ، ۲۰۰۳).

شایستگی عبارت است از نیاز به مؤثر بودن در تعامل با محیط که بیانگر میل برای به کار بردن استعدادها ، توانمندی های در انجام کار ، دنبال کردن کشاکش های بهینه و تسلط یافتن بر آنها است.

تعلق، نیاز به برقراری پیوندها و دلبستگی های عاطفی با دیگران است و این نیاز بیانگر میل به عاطفی و درگیر بودن در روابط صمیمانه است. تعلق، ساختار انگیزشی مهمی است، زیرا زمانی که روابط میان فردی از نیاز افراد به تعلق حمایت می کند، افراد وظایف را بهتر انجام می دهند، در برابر تنیدگی انعطاف پذیرتر می شوند و مشکلات روانشناختی کمتری دارند (ریو ، ۲۰۰۵ ، ترجمه سید حمدی ، ۱۳۸۶). سه نیاز بنیادین روانشناختی به هم وابسته اند، تعلق، امنیت مورد نیاز را برای اینکه افراد شروع کننده خود پیروی باشند فراهم می کند. احساس خود پیروی در انجام تکالیف باعث افزایش شایستگی می شود. شایستگی، اعتماد لازم برای احساس پذیرش و وابسته بودن به محیط پیرامون را فراهم می کند. (اوران و اسکونظور ، ۲۰۰۶)

بر طبق نظریه خود تعیین گری، بهزیستی روانی به میزان ارضای نیازهای روانی بنیادین بستگی دارد (ریان و دسی ، ۲۰۰۲) همچنین بر اساس تحقیقات چنگ چو (۲۰۰۶) ، جنکینز (۲۰۰۵) ، بین ارضای نیازهای روانی با بهزیستی رابطه وجود دارد. پژوهش طهرانی مقدم و شریعت باقری (۱۳۹۷)

۱Self - regulation

۱Self – determination theory

۱Reyan & Deci

۱Extrinsic Motivation

۱Autonomy

۱Competen

۱Relatedness

۱Chin chu

۱Jenkins

نشان داد که بین عملکرد خانواده با ارضای نیازهای بنیادین فرزندان ارتباط مثبت و معنی داری وجود دارد. پژوهش ان جی جوهان و همکاران (۲۰۱۲) نشان از این داشت که ارضای نیازهای بنیادین روانشناختی با سلامت روان افراد ارتباط مثبت دارد و می تواند آن را پیش بینی کند.

عامل دیگری که احتمالاً می تواند با کفایت اجتماعی رابطه داشته باشد، ویژگی های شخصیتی است. شخصیت را می توان الگوهای معین و مشخصی از تفکر، هیجان و رفتار تعریف کرد که سبک شخصی فرد را در تعامل با محیط اجتماعی رقم می زند. در واقع، شخصیت شامل صفات نسبتاً پایدار و با ثبات است (اتکنیسون و هیلگارد، ۱۳۹۲). صفات شخصیتی، ویژگی های دائمی هستند که شخصی در بیشتر مواقع آنها را از خود نشان می دهد. یکی از مفاهیم نسبتاً جدید در حوزه شخصیت، سه گانه تاریک شخصیت است که با عنوان روان شناسی جیمز باند شناخته می شوند. این ویژگی های شخصیتی توسط پالهیوس و ویلیامز معرفی و مفهوم سازی شده اند. بر اساس نظریه هاسکی، ورزن^۱ و زرتاو^۲ (۱۹۹۸). صفات تاریک شخصیت هر فرد از سه بعد ضد اجتماعی، خود شیفتگی و ماکیاولیسم ساخته شده است.^۲

تیپ شخصیتی ماکیاویلی دارای مشخصه روابط بین فردی چند گانه و بدبینانه، خود محوری، بی توجهی به اصول اخلاقی، تمایل به رفتارهای غیر اخلاقی و نقض رفتارهای معمول، فریبکاری و فقدان احساس است. (جانز ۲۰۱۹) همانند افراد ضداجتماعی، ماکیاویلیها از نظر اخلاقی بیشتر مظنون و بدبین هستند و به طور کلی تاریکترین شخصیت ها را دارند. (روتمن، ۲۰۱۹) کریستاو گیس در سال ۱۳۷۲ با توجه به ویژگی های مورد نظر ماکیاولی چند ویژگی را برای این صفت^۲ شخصیتی مشخص کرده اند: (۱) باورهای سرد، انسان گریزانه، عیب جویانه، عملگرایانه و غیر اخلاقی (۲) فقدان عاطفه و همدلی، در همین راستا پژوهش سامر نیز نشان می دهد که نمرات بالا در سطوح پسیکوپاتی و ماکیاولی با فحاشی و پرخاشگری بیشتر افراد در فضای مجازی همراه بود.

دومین صفت تاریک شخصیت، سازهی خود شیفتگی بوده که از تلاشهای راسکین و هال (۱۹۹۷) مشخص شده است. خودشیفتگی به صورت حس خود استحقاقی، تسلط و خود بزرگ بینی، تمرکز بر خود، فقدان همدلی و نیاز به تحسین مشخص می شود (کارلسون، وازیرو و اوتمنس، ۲۰۱۱). علاوه بر این خود مهم انگاری، خیال پردازی در مورد پیشرفت، نیاز شدید به در یافت تحسین علی رغم فقدان کارکرد اجتماعی و بین فردی مناسب، استثمار دیگران و نداشتن همدلی (مک لارن، بست - ۲۰۱۲)^۸

^۱ Dark triad of personality

^۲ James Bond psychology

^۳ Paulhus & Wilhams

^۴ Psychopath

^۵ Narcissism

^۶ Machiavellianism

^۷ Rauthmann

^۸ Raskin & Hall

^۹ Carlson, Vazire & Oltmanns

^{۱۰} Mac Laren & Best

لافرنی، رفتار پرخاشگرانه با دیگران، بدزبانی (آدام، فلوئور، بورتون و هارت، ۲۰۱۴).^۹
بی‌ثباتی هیجانی، مطلوبیت پایین و برونگرایی شدید از ویژگی‌های افراد خودشیفته به شمار می‌رود (اگان، چان، شورتر، ۲۰۱۴).

سومین صفت شخصیتی تیره، جامعه ستیزی بوده که به عنوان بیمار روانی که رفتار خشونت آمیز تکانشی دارد، اشاره می‌کند که انجام رفتارهای ضد اجتماعی، عدم احساس گناه و پشیمانی، قضاوت و سنگدلی، فقدان صمیمیت در روابط بین فردی و تمایل به گرفتن انتقام از جمله مشخصه‌های رفتاری شناخته شده در این افراد است (هیئر، ۲۰۰۳). جامعه ستیزها میزان بالایی از شرکای جنسی، میزان بالای شکست در رابطه، روابط جنسی زودرس و میزان جذابیت مرتبط با خود و شریک جنسی را بیش از حد گزارش می‌کنند. (ویسر، پوزبون، بوگارت و آشتون، ۲۰۱۰).^۱

ابزار پژوهش

در این پژوهش از پرسشنامه‌ی ارضای نیازهای روانشناختی پایه گانیه، پرسشنامه‌ی ابعاد سه گانه‌ی تاریک شخصیت دوجین و کثیف و پرسشنامه‌ی کفایت اجتماعی (بیرامی و همکاران، ۱۳۹۵) استفاده شده است.
به منظور اندازه‌گیری میزان ارضای نیازهای روان‌شناختی پایه یعنی، نیاز به خودپیروی، نیاز به شایستگی و نیاز به ارتباط از «مقیاس عمومی ارضای نیازهای پایه» (گانیه، ۲۰۰۳) استفاده شد. این مقیاس یکی از سه مقیاس مجموعه مقیاس‌های نیازهای روان‌شناختی پایه است که گانیه (۲۰۰۳) گویه‌های آن را با اعمال تغییراتی از یکی دیگر از مقیاس‌های این مجموعه یعنی، «مقیاس ارضای نیازهای پایه در محیط کار» (ایلاردی، لئون، کسر و رایان، ۱۹۹۴) اقتباس کرده است. نسخه اصلی^۳ «مقیاس عمومی ارضای نیازهای پایه» (گانیه، ۲۰۰۳) پرسشنامه‌ای خودسنجی است که میزان موافقت یا عدم موافقت پاسخ‌دهنده را با ۲۱ گویه که درباره‌ی ارضای نیازهای روان‌شناختی پایه هستند، در دامنه‌ای ۷ درجه‌ای، مورد سؤال قرار می‌دهد. نمره ۱ معادل «کاملاً مخالفم» و نمره ۷ معادل «کاملاً موافقم» است. ۷ گویه مربوط به ارضای نیاز به خودپیروی، ۶ گویه مربوط به ارضای نیاز به شایستگی و ۸ گویه مربوط به ارضای نیاز به ارتباط می‌باشند. بنابراین، هر آزمودنی سه نمره از این مقیاس به دست می‌آورد. نمره بیشتر در هر خرده‌مقیاس به معنای آن است که آزمودنی چنین ادراک می‌کند که در نیاز مربوط به آن خرده‌مقیاس بیشتر ارضا شده است. بنا به نظر سازندگان مجموعه مقیاس‌های نیازهای روان‌شناختی پایه برای اندازه‌گیری میزان ارضای این نیازها از نسخه ۹ گویه‌ای این مقیاسها که از ۳ گویه برای هر خرده‌مقیاس تشکیل شده است نیز می‌توان استفاده کرد. با توجه به این موضوع در پژوهش حاضر از نسخه ۹ گویه‌ای مقیاس عمومی ارضای نیازهای پایه استفاده شد.

^۱ Adams – Fllorell-Burton & Hart

^۲ Egan – Chanb & Shoterc

^۳ Visser – Pozzebon – Bogear & Ashton

^۴ Mardi

^۵ Leone

^۶ Kasser

از آنجا که نیاز به خود پیروی زمانی ارضا می‌شود که فرد احساس کند در رفتارها و تصمیم‌های خود آزادی عمل دارد (دسی و رایان، ۲۰۰۰)، می‌توان پیش‌بینی کرد که افراد خود پیرو با این گویه‌ها موافق باشند: « به طور کلی احساس می‌کنم در بیان نظرات و عقایدم آزاد هستم » و « دوست دارم بتوانم در موقعیت‌های مختلف زندگی روزمره همان کسی که هستم، باشم ». نیاز به شایستگی زمانی ارضا می‌شود که فرد احساس کند در مواجهه با محیط خود از کفایت لازم برخوردار است (وایت، ۱۹۵۹). از این رو، می‌توان انتظار داشت که افرادی که نیاز به احساس شایستگی آنها ارضا شده است با این گویه‌ها مخالف باشند: « اغلب احساس می‌کنم در سبک و سنگین کردن امور زندگی آن چنان که باید با کفایت نیستم » و « در زندگیم زیاد فرصت نداشته‌ام که نشان دهم در قضاوت‌ها و تصمیم‌گیری‌هایم با عرضه هستم ».

نیاز به ارتباط، زمانی ارضا می‌شود که فرد احساس کند با دیگران ارتباط و پیوندی دوستانه و متقابل دارد (دسی و رایان، ۲۰۰۰؛ رایان و دسی، ۲۰۰۰). می‌توان انتظار داشت که افرادی که نیاز به ارتباط آنها ارضا شده است با این گویه‌ها موافق باشند: « واقعاً افرادی را که با آنها تعامل دارم دوست دارم » و « افرادی را که مرتب با آنها ارتباط دارم، دوستان خودم می‌دانم ».

پرسشنامه ی سنجش صفات تاریک شخصیت دوجین کثیف : در سنجش صفات تاریک شخصیت (خودشیفتگی، ماکیاولیسم، جامعه ستیزی) مد نظر قرار دارد. این پرسشنامه دارای ۱۲ سؤال بوده و هدف آن سنجش صفات تاریک شخصیت (خودشیفتگی، ماکیاولیسم، جامعه ستیزی) می‌باشد. نمره‌گذاری پرسشنامه بصورت طیف ۵ نقطه‌ای می‌باشد که امتیاز مربوط به هر گزینه در جدول زیر ارائه شده است:

عنوان	خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد
امتیاز	۱	۲	۳	۴	۵

این پرسشنامه دارای ۳ بعد بوده که در جدول زیر ابعاد و نیز شماره سؤالات مربوط به هر بعد ارائه گردیده است:

سؤالات مربوطه	بعد
۴-۱	خودشیفتگی
۸-۵	ماکیاولیسم
۱۲-۹	جامعه ستیزی

برای بدست آوردن امتیاز مربوط به هر بعد از پرسشنامه، مجموع امتیازات مربوط به تک تک سؤالات آن بعد را با هم محاسبه نمائید.

پرسشنامه ی کفایت اجتماعی : در پرسشنامه کفایت اجتماعی هر سؤال دارای ۷ گزینه شامل : کاملاً موافقم، موافقم، تاحدی موافقم، نظری ندارم، تا حدی مخالفم، مخالفم و کاملاً مخالفم می‌باشد. آزمودنی باید گزینه ای را انتخاب کند که بیشتر بیانگر احساسات و نظرات او باشد. روش نمره گذاری به شیوه لیکرتی می‌باشد و از سیستم ۱ تا ۷ پیروی می‌کند؛ به این

ترتیب که اگر آزمودنی گزینه کاملاً مخالفم را انتخاب کند نمره ۱، مخالفم نمره ۲، تا حدی مخالفم ۳، نظری ندارم ۴، تا حدی موافقم ۵، موافقم ۶ و کاملاً موافقم ۷ می‌گیرد.

همچنین سؤالات شماره ۳، ۴، ۵، ۶، ۸، ۹، ۱۱، ۱۲، ۱۵، ۱۶، ۲۱، ۲۵، ۲۶، ۲۸، ۳۲، ۳۶، ۳۷، ۳۸، ۴۳، ۴۴، ۴۵ به صورت معکوس نمره گذاری می‌شود، به این صورت که به کاملاً موافقم نمره ۱ و کاملاً مخالفم نمره ۷ تعلق می‌گیرد.

روایی و پایایی: بیرامی و همکاران (۱۳۹۵)، ضریب پایایی آزمون را برای تک تک عوامل و کل پرسشنامه بالای ۰/۷ گزارش کردند. همچنین آن‌ها از طریق روایی سازه و روایی همگرا روایی پرسشنامه را مورد تأیید قرار دادند.

روش

پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی است که زمره ی پژوهش های بنیادی با نوع داده ی کمی قرار می‌گیرد. بدین منظور طی یک مطالعه ی توصیفی - همبستگی از زنان شهر مشهد که (۲۰ تا ۴۵) سال بودند، ۱۳۰ نفر به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند و پرسشنامه‌ی ارضای نیازهای روانشناختی گاردیا، دسی و رایان، ابعاد سه گانه‌ی تاریک شخصیت دوجین کثیف و کفایت اجتماعی را پاسخ دادند، تحلیل رگرسیون چند گانه نشان داد تنها مؤلفه های شایستگی و نیاز به ارتباط با کفایت اجتماعی ارتباط معنادار دارند.

یافته ها

برای بررسی نقش ارضای نیازهای پایه و صفات تاریک شخصیت در پیش بینی کفایت اجتماعی زنان ۲۰ تا ۴۵ سال از تحلیل رگرسیون به روش گام به گام استفاده شد. شاخص دوربین واتسون برای این منظور مورد محاسبه قرار گرفت که مقدار آن ۱/۵۷ بدست آمد. با توجه به حجم نمونه و تعداد متغیرهای پیش بین این میزان مورد قبول است به این معنا که شرط استقلال برقرار است. نتایج حکایت از آن داشت که تنها مؤلفه‌ی شایستگی و نیاز به ارتباط وارد معادله شده که به ترتیب در گام اول شایستگی ۳۸٪ و در گام دوم شایستگی و نیاز به ارتباط ۴۰٪ از واریانس کفایت اجتماعی را تبیین نمودند. لازم به ذکر است که مؤلفه های صفات تاریک شخصیت وارد معادله نشده‌اند. ضرایب رگرسیون در جدول ذیل ارائه شده است.

ماتریس همبستگی ارضای نیاز های پایه و صفات تاریک شخصیت در پیش بینی کفایت اجتماعی

عمل رفتاری	M	SD	پیش‌بینی کننده ها									
			نیاز به ارتباط	شایستگی	خود مختاری	کفایت هیجان	مهارت شناختی	آمایه انگیزشی	عمل رفتاری			
عمل رفتاری	190/7923	27/24044	۱									
آمایه انگیزشی	33/3615	7/41150	0.64**	۱								
مهارت شناختی	16/1308	3/71126	0.45**	0.44**	۱							
کفایت هیجان	15/6769	3/55950	0.59**	0.41**	0.27**	۱						
خود مختاری	35/6846	7/01055	0.48**	0.46**	0.34**	0.22*	۱					
نیاز به ارتباط	39/7538	8/08680	0.46**	0.51**	0.38**	0.27**	0.60**	۱				
شایستگی	31/0615	7/39553	0.60**	0.48**	0.38**	0.37**	0.67**	0.65**	۱			
خود شیفتگی	13/2154	3/58287	0.05	0.08	0.04	0.017	0.00	0.03	0.11	۱		
مکایولیسیم	77/462	4/49343	0.11	0.13	0.01	0.11	0.05	0.04	0.12	0.18	۱	
جلبعه ستیزی	9/3462	4/15347	0.20	0.18	0.04	0.20	0.11	0.11	0.11	0.29**	0.78**	۱

ضرایب رگرسیون کفایت اجتماعی بر اساس ارضای نیازهای پایه و صفات تاریک شخصیت در گام آخر

مؤلفه ها	B	انحراف استاندارد	B	آماره t	معناداری
مقدار ثابت	۱۶۱/۲۳	۱۰/۹۸	-	۱۴/۶۸	۰/۰۰۰
شایستگی	۳/۰۵	۰/۳۴	۰/۶۲	۸/۸۷	۰/۰۰۰

مؤلفه ها	B	انحراف استاندارد	B	آماره t	معناداری
مقدار ثابت	۱۴۵/۲۲	۱۳/۰۲	-	۱۱/۱۶	۰/۰۰۰
شایستگی	۲/۴۲	۰/۴۴	۰/۴۹	۵/۴۵	۰/۰۰۰
نیاز به ارتباط	۰/۹۰	۰/۴۱	۰/۲۰	۲/۲۱	۰/۰۲۹

بحث و نتیجه گیری

هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه بین ارضای نیازهای اساسی روانشناختی و صفات تاریک شخصیت زنان دانشجو و کفایت اجتماعی آنها بود. نتایج پژوهش نشان دادند که دو بعد ارضای نیازهای اساسی روانشناختی (نیاز به ارتباط و نیاز به شایستگی) کفایت اجتماعی زنان دانشجو را به طور مثبت معناداری پیش بینی می کنند. از آنجایی که پژوهشی تحت عنوان رابطه بین ارضای نیازهای اساسی و کفایت اجتماعی یافت نشده است، (حداقل به استناد بررسی های صورت گرفته توسط نگارنده) لذا امکان مقایسه ی نتایج از این پژوهش با تحقیقات مشابه وجود نداشت.

بنابر این پژوهش هایی با متغیرهای مشابه مورد بررسی قرار گرفت. این یافته با نتایج پژوهش های پاتریک و همکاران (۲۰۰۷) و گرین و همکاران (۲۰۱۷) همسو است که نشان داده است ارضای نیازهای اساسی روانشناختی منجر به وضعیت هیجانی مثبت و کاهش هیجان های منفی می شود که در نهایت به رفتارهای مثبت کاری می انجامد. همچنین با یافته ی حاصل از پژوهش چانگ و همکاران (۲۰۱۵) همسو است که عنوان می کنند با ارضای نیازهای اساسی در افراد بهزیستی روانشناختی و حس خود ارزشمندی ایجاد می شود. ضمن اینکه این یافته ی پژوهش که نیاز به خود پیروی با کفایت اجتماعی رابطه ی معناداری پیدا نکرده است، ناهمسو با پژوهش های پژوهشگرانی چون دسی و رایان (۲۰۰۰) و چیرکو و ریان (۲۰۰۱) و دیگر پژوهشگران ارضای نیاز به خود پیروی را جهت رشد سالم جوانان بسیار با اهمیت می داند؛ اما یافته های برخی پژوهش های بین فرهنگی نشان داده اند که نیاز به خود پیروی، در جوامع غربی و فردگرا نسبت به جوامع شرقی و جمعگرا اهمیت بیشتری دارد و ارضای این نیاز در جوامع غربی اثر بیشتری بر سلامت روان نوجوانان و جوانان دارد، ونستین کیست و همکاران (۲۰۰۵). برخی روانشناسان معتقدند خود پیرو به بافت و تفاوت های فرهنگی حساس است، چنانکه می توان گفت خود پیروی در فرهنگ های غربی به عنوان مهمترین علت رفتار در نظر گرفته می شود اما در فرهنگ های شرقی رفتار افراد متأثر از عوامل دیگری است (مارکوس و همکاران، ۱۹۹۷، به نقل از وندیمو و بروینسما ۲۰۰۶).

همچنین یافته های این پژوهش نشان داد که هیچکدام از عامل های شخصیتی نتوانستند به طور مستقیم بر کفایت اجتماعی اثر داشته باشند. در تبیین این نتیجه ها می توان گفت که این پژوهش در واقع ارتباط بین عامل هایی را که بیشتر جنبه ی زیستی

دارند با عامل‌هایی که بیشتر جنبه ی محیطی دارند، نشان می‌دهد. بر اساس ادعای نظریه‌پردازان دیدگاه صفات، شخصیت بیشتر زیستی است، در واقع عامل‌های شخصیتی به صورت بالقوه با کفایت اجتماعی و سلامت ارتباط دارند و بنابراین نمی‌توانند به طور مستقیم و بلافصل بر کفایت اجتماعی اثر داشته باشند، بلکه برای بالفعل رسیدن این ارتباط نیاز به یک محیط غنی و حمایتی دارد. بنابراین محیطی که از خودمختاری، ارتباط و شایستگی فرد حمایت کند، باعث بروز صفات مثبت شخصیت می‌شود که به نوبه‌ی خود کفایت اجتماعی را افزایش می‌دهد. شباهت این قضیه مانند ارتباط هوش و پیشرفت است، اگر محیط غنی و حمایتی وجود داشته باشد، هوش فرد متبلور شده و از بالقوه به بالفعل می‌رسد و نتیجه‌ی آن افزایش پیشرفت فرد خواهد بود.

این پژوهش مانند هر پژوهش علمی دیگری با محدودیتهایی مواجه بود از جمله اینکه یافته های پژوهش حاصل اطلاعات گردآوری شده از طریق پرسشنامه‌های خود گزارش دهی در جامعه‌ی محدود به زنان دانشجو مشهود بود، لذا توجه به این نکته در تعمیم‌دهی نتیجه به گروه‌های دیگر حائز اهمیت است.

منابع

- ۱) اتکینسون، ریتا ال. ارنست (۲۰۰)، زمینه روانشناسی هیلگارد، ترجمه محمد تقی براهنی، تهران: انتشارات ارجمند، ۱۳۹۲.
- ۲) جلیل آبکنار، س. س.، عاشوری، م. و پور محمد رضایی تجریشی، م. (۱۳۹۱). اثر بخشی آموزش کفایت اجتماعی بر رفتار سازشی دانش آموزان کم توان ذهنی. فصلنامه توانبخشی، ۱۳ (۵)، ۱۱۳-۱۰۴.
- ۳) ریو، جان مارشال (۱۳۸۶). انگیزش و هیجان، ترجمه یحیی سیدمحمدی، ویراست چهارم، تهران: نشر ویرایش. (تاریخ انتشار به زبان اصلی، ۲۰۰۵).
- ۴) طهرانی مقدم، حامد؛ شریعت باقری، محمد مهدی (۱۳۹۷). ارتباط عملکرد خانواده با مسئولیت پذیری و ارضای نیازهای روانی پایه دانش آموزان پسر دبیرستانی. مجله خانواده پژوهشی، ۱۴ (۵۴)، ۲۳۴ - ۲۲۱.

- 1) Abell , L., & Brewer, G. (2014). Machiavellianism , self-monitoring , self – promotion and relational aggression on Facebook .
- 2) Adams , j. m ., Florell , D ., Burton , K . A b. , & Hart , W (2014). Why do narcissists disregard social etiquette norms ? A test of two explanations for why narcissism relates to offensive – language use . J pers Indiu Differ , 58, 26 – 30.
- 3) Chang, J. H., Huang, C. L., & Lin, Y. C. (2015). Mindfulness, basic psychological needs fulfillment, and well-being. Journal of Happiness Studies: An Interdisciplinary Forum on Subjective Well-Being, 16(5), 1149-1162.
- 4) Chirkov, V. I., & Ryan, R. M. (2001). Parent and teacher autonomy-support in Russian and U.S. adolescents: Common effect on well-being and academic motivation. Journal of Cross-Cultural Psychology, 32(5):618-635
- 5) Carlson , E N , Vazire , S., & Oltmanns , T . F. (2011) . you probably think this paper,s apout you : Narcissists perceptions of their personality and reputation , journal of personality and Social psychology , 2,101-185.
- 6) Castellana , Gustavo ,B ., Barros Daniel , M . Serafim A .P. , & Busatto F. G . (2014) . psychopathic traits in young offenders vs . non – offenders in similar socioeconomic condition. Rev . Bras . psiquiatr
- 7) Ching chu , H . (2006) . Autonomy and well-being : self – determination in Chinese student in the vnited states . psy .D.Dissertation , Vniversity of Hartford .

- 8) Deci , E . L . , & Ryan , R. m. (1985) . intrinsic motivation and self- determination in human behavior . new York :plenum .
- 9)Deci, E. L., & Ryan, R. M. (2000). The what and why of goal pursuits: Human needs and the selfdetermination of behavior. *Psychological Inquiry*, 11(4), 227-268.
- 10)Deci , E. L . , & Ryan , R . M . (2011) . Levels of analysis , regnant causes of behavior and well – being :the role of psychological needs . *psychological Inquiry*, 22(1) , 17-22.
- ۱۱) Egan , v . , chanb ,S....,& shorterc , G . .w .(2014) . the Dark triad , happiness and subjective well-being . *j pers indiv Differ* , 67 , 17 – 22.
- 12) felner , R . D , lease., A . M . , & Philips , R . C . (1990) . Social competence and the language of adequacy as a subject matter for psychology : A quadripartite travel framework .In Tp Gullotta , GR Adams , R Montemayor (Eds) . the development of social cpmptence .
- 13) Filak , V . F . , & Sheldon , k . m .(2003) . student psychological need satisfaction and college teacher –course evaluations .*Educational psychology* , 23(1) ,235-247.
- 14) Green, P. I., Finkel, E. J., Fitzsimons, G. M., & Gino, F. (2017)..The energizing nature of work engagement: Toward a new need-based theory of work motivation. *Research in Organizational Behavior*, 37, 1-18.
- 15) Hare , R . D . (2003).the psychopathy checklist – Revised manual (2nd ed) . Toronto : Multi – Health Systems.
- 16) Jenkins , D. (2007) Examining the Relationship between the Satisfaction of Basic psychological Need , Employee well- being , &commitment . Master of Arts thesis , university of Carleton.
- 17)Jones , D . N . (2013) What s mine is mine and what ,s yours is mine : the Dark triad and gambling with your neighbors money . *J res pers* , 47 ,563-571 .
- 18)Lin, Q ., Fu, H ., Wan , Y., Zhou , N ., & Xu , H . (2*۱8) . Chinese childrens imaginary companions: relations with peer relationships and social competence .*international journal of psychology* , 53(5) , 388-396.
- 19) Maclaren , V.V., & Best ,L. A. (2013) Disagreeable narcissism mediates an effect of BAS on addictive behaviors, *Jpers irdiv Differ* , 55,101-105.
- 20) Ng Johan.Y.Y.Ntoumanis Nikos , thoyersen – ntoumani Cecilie , deci E . L . Ryan R. M . Duda J. L . Williams G.C.(2012) Self – Determination theory Applied to Health Contexts A meta – Analysis . *Persectives on psychological science* , 7 (4) ,325-340 .
- 21) Patric, H., Knee, C. R., Canevello, A., & Lonsbary, C.(2007). The role of need fulfillment in relationship functioning and well-being: A self-determination functioning and well-being: A self-determination theory perspective. *Journal of Personality and Social Psychology*, 92(3), 434-457
- 22) Rauthmann , . j . f . , & kolar , G. P . (2013) . positioning the Dark triad in the interpersonal circumplex : the friendly – dominant narcissist, hostile/submissive Machiavellian , and hostile – dominant psychopath . *Jpers Indiu Differs* , 54,622-627.
- 23) Ryan , r.M . , & Deci , E.I.(2000) Self –determination theory and the facitiation of intrinsic motivation , social development and well-being . *American psychologist*. 55,68-78
- 24) Sumner, ch . , Byers,A.,Boochever , R., & park , G.J (2072). Predicting dark triad personalit traits from twitter usage and a linguistic analysis of tweets . 11th International conference on Machine Learning and Applications ICMLA .
- 25) Urdan , T ., & Schoenfelder , E . (2006) Classroom effects on student motivation : Goal structares , social relationships , and competence beliefs . *Jornal of scool psychology* . 44(5), 331-349
- 26) Visser ,B.,Pozzebon , J., Bogaert , A., & Ashton , M . (2010) . psychopathy , sexual behavior , and esteem :It,s different for girls . *Personality and Individual Differences* , 48 ,833-838
- 27) Vansteenkiste, M., Zhou, M., Lens, W., & Soenence, B. 2005). Experiences of autonomy and control .

- ۲۸) Waters , H , S.(2019).commentery : the link between attachment and social competence in early childhood . Attachment & human development , 21(3), 301-311
- 29) Wondimu, A. & Bruinsma, M. (2006). A structural model of self-concept, autonomous motivation and academic performance in cross-cultural perspective. Electronic Journal of Research in Educational Psychology, 4(3), 551- 576.

